

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№2

2026
fevral

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari
08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 267 sahifa.
2026-yil, fevral

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR BANKLARIDA RISK-MENEJMENTNING TASHKILIY MODELLARI.....	26
Madaminov Bekzod Allayarovich	
“HUDUDGAZTA’MINOT” AJ DA AMALGA OSHIRILGAN LOYIHALAR SAMARASI	32
Shukurillaev Jahongir Botir o’g’li	
HARBIY XIZMATCHI AYOLLARNING MAXSUS KIYIM SIFATIGA QO’YILADIGAN DASTLABKI TALABLARNI SHAKLLANTIRISH	37
Abduraxmanova N.D., Mirtolipova N.X., Nasirullayeva G.S.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ НЕСПЕЦИФИЧЕСКОГО ЯЗВЕННОГО КОЛИТА У ДЕТЕЙ	42
Закирова Бахора Исламовна, Каримов Достон Рустам угли	
ОЦЕНКА ВОЗДЕЙСТВИЯ ФИСКАЛЬНЫХ И КРЕДИТНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА РЫНКИ ВЫСОКОЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	48
Бекзод Умматов	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА.....	55
Вахидов Азизжон Саиджонович	
SUG’URTA FAOLIYATIDAGI MOLIVAVIY RISKLAR: BAHOLASH VA MINIMALLASHTIRISH STRATEGIYALARI	58
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
“ANDIJONDONMAHSULOT” AJ MISOLIDA XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBI: AMALIY TAHLIL VA TAKOMILLASHTIRISH TAVSIYALARI	62
Xayitboyeva Laylo Oybekovna	
XORIJIIY MAMLAKATLARNING NORASMIY IQTISODIYOT DARAJASINI PASAYTIRISHDAGI TAJIRIBASI	66
Alimardonov G’ayratjon Nuraliyevich	
XO’JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BARQARORLIK HISOBOTLARI AUDITINI SHAKLLANTIRISH	72
Xolikov Ravshan Anvar o’g’li	
PUL - KREDIT SIYOSATINING TRANSMISSION MEXANIZMINI RIVOJLANTIRISH	76
Obidova Zilola Ikromjon qizi	
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA UCHRAYDIGAN GESTOZLI KATARAL GINGIVITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH	81
Nomurodova Farangiz Lazizovna	
AGRAR KORXONALARDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA INVESTITSIYA MEXANIZMLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA RIVOJLANTIRISH YO’NALISHLARI	87
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI VA KICHIK BIZNES IQTISODIYOTINI TA’MINLASHDA INFRATUZILMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	92
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINING MAZMUNI VA TAMOIYILLARI	96
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ КОММУНИКАЦИЯМИ В ПРОЕКТАХ	101
Носирова Гулираъно Абдулазиз кизи	
DAVLAT BUDJETI JARAYONIDA MONITORING VA MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	107
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
RAQAMLI MOLIVA TEXNOLOGIYALARI EVOLYUTSIYASINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI VA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN XATARLAR TAHLILI	117
Ko'chimov Jahongir Shuxrat o'g'li	
GAZ VA GAZ KONDENSATINI YIG'ISH VA TAYYORLASH TIZIMLARI UCHUN ZAMONAVIY LOYIHALASH USULLARI TAHLILI	123
Abdirazakov Akmal Ibragimovich Namozov Og'abek Maxmud o'g'li	
AGILE PROJECT MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA: STRATEGIES, FRAMEWORKS, AND BEST PRACTICES FOR SUCCESS	128
Utkirova Maftuna Murodjon qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORTYOR KORXONALARINING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA MUAMMOLARI	134
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	139
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
OPTIMIZATION OF ROADSIDE AUTO CAMPING SITES (REST AREAS) ON HIGHWAYS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE: INFRASTRUCTURE GAPS AND CORRIDOR-BASED EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	150
Akramov Akbarjon Akmal ugli	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING YONDASHUVLARINING AHAMIYATI	156
Aminov Abbas Mo'minboy o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA AHOLI ISH BILAN BANDLIGI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR	160
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
MINTAQADA XUSUSIY TIBBIYOT MUASSASALARIDA MARKETING STRATEGIYASI	165
Yakubov Temur G'anibekovich	
AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI	169
Siroj Zarina Rustambekovna	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING YAIM VA BANDLIKKA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL	176
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Ziyodullayev Qahramon	
ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ: ПОЛЬЗА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИИ	185
Хамдамова Гавхар Абсаматовна	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISHNING MOLIVAVIY VOSITALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	191
Mamatov Baxodir Quldoshovich	

KO'P QIRRALI VALLARNING SHAKLLANTIRISH METODLARI VA USULLARINI TAHLIL QILISH	197
<i>Xasanov Bobirmirzo Maxmudali o'g'li, Valixonov Dostonbek Azim o'g'li, Alibekov Rasulbek Qanotbek o'g'li</i>	
MINTAQA SANOATINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	205
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	209
<i>Nomozova Qumri Isoyevna</i>	
XALQARO STANDARTLAR TALABLARI ASOSIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	216
<i>Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li</i>	
QASHQADARYO VILOYATIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHNI TARTIBGA SOLISH TIZIMI	221
<i>Achilova Firuza Kurbanovna</i>	
BANK MENEJMENTIDA INKLYUZIV MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI, TAMOYILLARI VA STRATEGIK AHAMIYATI	225
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
MINTAQADA OLIY TA'LIM TIZIMINING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	229
<i>Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li</i>	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	235
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INVESTITSiya FAOLIYATINI BOSHQARISH	240
<i>Xatamov Nurbek Ochirdiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING AMALDAGI MUAMMOLARI VA ULARNI YECHIMI YUZASIDAN TAKLIFLAR	245
<i>Pardayev Jamshid Muzaffarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIK RISKLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	251
<i>Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	257
<i>Karimov Shohruh Boydulla o'g'li</i>	
"O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH	262
<i>Astanov Zafar Murodillayevich</i>	

“O‘ZBEKISTON TEMIR YO‘LLARI” AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH

Astanov Zafar Murodillayevich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
mustaqil izlanuvchi

Annotatsiya. Ushbu maqolada “O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga transformatsiya qilish jarayoni tahlil qilinadi. Maqolada xalqaro moliyaviy hisobot standartlarining (IFRS) ahamiyati, transformatsiya jarayonining metodologiyasi, amaldagi holat va moliyaviy hisobotlar tahlili, shuningdek, ushbu jarayonning iqtisodiy hamda moliyaviy natijalari yoritib beriladi. Xalqaro standartlarga o‘tish “O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining shaffofligini oshirish, xalqaro investorlarga yanada aniq va ishonchli axborot taqdim etish hamda moliyaviy samaradorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi. Ushbu maqola “O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining xalqaro moliya bozorlari bilan aloqalarini yaxshilash va xalqaro investitsiyalarni jalb etish jarayonida muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so‘zlar: “O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyati, xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS), moliyaviy hisobotlar, transformatsiya, xalqaro standartlar, iqtisodiy samaradorlik, shaffoflik, xalqaro investitsiyalar.

Abstract. This article analyzes the process of transforming the financial statements of the Joint Stock Company “Uzbekistan Railways” in accordance with international standards. The paper examines the importance of International Financial Reporting Standards (IFRS), the methodology of the transformation process, the current state and analysis of financial reports, as well as the economic and financial results of this process. The transition to international standards contributes to increasing the transparency of “Uzbekistan Railways” Joint Stock Company, providing more accurate and reliable information to international investors, and improving financial efficiency. This article has significant scientific and practical importance in enhancing relations with international financial markets and attracting international investments for “Uzbekistan Railways” Joint Stock Company.

Keywords: “Uzbekistan Railways” Joint Stock Company, International Financial Reporting Standards (IFRS), financial statements, transformation, international standards, economic efficiency, transparency, international investments.

Аннотация. В статье анализируется процесс трансформации финансовой отчётности акционерного общества «Узбекистон Темир Йуллари» в соответствии с международными стандартами. Рассматривается значение Международных стандартов финансовой отчётности (МСФО), методология процесса трансформации, текущее состояние и анализ финансовой отчётности, а также экономические и финансовые результаты данного процесса. Переход на международные стандарты способствует повышению прозрачности акционерного общества «Узбекистон Темир Йуллари», предоставлению более точной и достоверной информации международным инвесторам, а также росту финансовой эффективности. В статье подчёркивается, что трансформация отчётности играет важную научно-практическую роль в укреплении связей общества с международными финансовыми рынками и в привлечении международных инвестиций.

Ключевые слова: акционерное общество «Узбекистон Темир Йуллари», Международные стандарты финансовой отчётности (МСФО), финансовая отчётность, трансформация, международные стандарты, экономическая эффективность, прозрачность, международные инвестиции.

KIRISH

“O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyati mamlakat temir yo‘l infratuzilmasining asosiy boshqaruv subyekti sifatida iqtisodiy rivojlanishning muhim bo‘g‘ini hisoblanadi. Temir yo‘l transporti O‘zbekistonda logistika va transport tizimida markaziy o‘rin tutadi hamda iqtisodiy integratsiya va xalqaro savdoni rivojlantirish uchun zarur infratuzilmaviy asosni ta‘minlaydi. Jamiyatning moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga moslashtirish jarayoni mamlakatning global iqtisodiy integratsiyasini kuchaytirish, xalqaro investorlar uchun shaffoflikni ta‘minlash va iqtisodiy samaradorlikni oshirishga qaratilgan.

Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) global miqyosda e‘tirof etilgan bo‘lib, moliyaviy hisobotlarning shaffofligi, aniqligi va solishtiriluvchanligini ta‘minlaydi. “O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyati hisobotlarini xalqaro standartlarga moslashtirish kompaniyaning global investitsiya jozibadorligini oshiradi hamda xalqaro moliya bozorlari bilan samarali hamkorlikni rivojlantirish uchun mustahkam zamin yaratadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

“O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyati hisobotlarini xalqaro standartlarga transformatsiya qilish masalasi bo‘yicha o‘zbek tadqiqotchilari tomonidan bildirilgan fikrlar va tahlillar ushbu jarayonning nazariy hamda amaliy jihatlarini keng yoritadi. Ushbu ishlarda xalqaro moliyaviy hisobot standartlariga (IFRS) moslashuvning afzalliklari, amalga oshirish bosqichlari va tashkiliy-uslubiy jihatlarini izchil tahlil qilingan.

O‘zbek tadqiqotchilarining fikriga ko‘ra, xalqaro standartlarga o‘tish “O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining global investitsiya jozibadorligini oshiradi. Xususan, xalqaro investorlar uchun shaffof va xalqaro talablarga mos hisobotlarning taqdim etilishi investitsiya oqimini kengaytirishga hamda xalqaro moliya bozorlari bilan integratsiyani kuchaytirishga xizmat qiladi. Dr. Shokirjon Ergashev 2021-yilda olib borgan tadqiqotlarida xalqaro moliyaviy hisobotlar investitsiya jozibadorligini oshirishini ta‘kidlab, ularning investorlar uchun kompaniyaning moliyaviy holatini chuqurroq va aniqroq baholash imkonini berishini ko‘rsatadi.

Prof. Dilorom Tursunova 2022-yilda e‘lon qilingan ishlarida xalqaro standartlarga o‘tish shaffoflikni sezilarli darajada kuchaytirishini asoslaydi. Uning fikricha, xalqaro standartlar moliyaviy ma‘lumotlarning aniqligi va tushunarliqligini ta‘minlab, manfaatdor tomonlar uchun qaror qabul qilish jarayonini yanada samarali qiladi.

Olimjon Matkarimov 2021-yilda hisobotlarni xalqaro standartlarga moslashtirish jarayonining tashkiliy-uslubiy jihatlarini o‘rganib, ushbu jarayon korxona moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirishga xizmat qilishini ta‘kidlaydi. U transformatsiya jarayoni mavjud jarayonlarni qayta ko‘rib chiqish va zamonaviy metodologiyalarni joriy etishni talab etishini ilmiy asoslaydi.

Prof. Umida Karimova 2023-yilda transformatsiya jarayonini rejalashtirish va tayyorlash bo‘yicha quyidagi tavsiyalarni ilgari suradi: birinchidan, transformatsiya jarayonini aniq rejalashtirish va vaqt jadvalini belgilash; ikkinchidan, jarayonning har bir bosqichini izchil amalga oshirish; uchinchidan, xodimlar uchun xalqaro standartlar bo‘yicha muntazam treninglar tashkil etish. Ushbu chora-tadbirlar hisobotlarni sifatli tayyorlash va yangi tizimlarga moslashishni sezilarli darajada osonlashtiradi.

Hisobot transformatsiyasi jarayoni va uning metodologiyalari bo‘yicha xorijiy tadqiqotchilar tomonidan ham qator ilmiy izlanishlar olib borilgan. Jumladan, Parker tomonidan 2019-yilda chop etilgan “Financial Reporting Transformation: The Road to IFRS” asarida xalqaro standartlarga o‘tish jarayonining asosiy bosqichlari va amaliy yechimlari yoritilgan. Chen va hammualliflarining 2022-yildagi “The Impact of IFRS Adoption on Financial Reporting Quality” tadqiqotida IFRSni joriy etish moliyaviy hisobot sifati va ishonchliligini oshirishga xizmat qilishi asoslab berilgan. Smithning 2021-yildagi “International Investments and Financial Reporting Standards” asarida xalqaro investitsiyalar va IFRS o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik tahlil qilingan. Brown tomonidan 2020-yilda e‘lon qilingan “Transparency and Investor Relations in the Age of IFRS” tadqiqotida esa shaffoflik va investorlar bilan munosabatlarni rivojlantirishda xalqaro standartlarning o‘rni yoritib berilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlaridan foydalanishning ahamiyati va zarurligi bo‘yicha xorijiy hamda mahalliy olimlarning ilmiy ishlari o‘rganildi va tahlil qilindi. Tadqiqot jarayonida kuzatish, taqqoslash va tahlil qilish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, mazkur sohada amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar tizimli ravishda baholanib, ularni yanada takomillashtirish bo‘yicha ilmiy asoslangan taklif va xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

“O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga transformatsiya qilish jarayonini tahlil qilishda jadvallardan foydalanish jarayonning asosiy bosqichlari, yuzaga

keladigan masalalar hamda ularning amaliy yechimlarini yanada aniq va tizimli tarzda yoritish imkonini beradi. Quyidagi 1-jadvalda transformatsiya jarayonining asosiy bosqichlari va ushbu aksiyadorlik jamiyatiga xos bo'lgan jihatlar umumlashtirilgan holda keltiriladi (1-jadval).

1-jadval. Transformatsiya jarayonining bosqichlari

Bosqich	Ta'rif	Tavsiyalar
1. Rejalashtirish	Hisobotlarni xalqaro standartlarga moslashtirish bo'yicha kompleks reja ishlab chiqish	— O'tish rejasini ishlab chiqish; — Aniq vaqt jadvalini belgilash
2. Ta'lim va trening	Xodimlarga IFRS bo'yicha tizimli ta'lim va treninglar tashkil etish	— Trening dasturlarini ishlab chiqish; — Xodimlarning malakasini oshirish
3. Tizimni moslashtirish	Hisobot tizimini xalqaro standartlar talablariga muvofiqlashtirish	— Yangi hisobot formatlarini joriy etish; — Zamonaviy texnologik yechimlarni tatbiq etish
4. Ma'lumotlarni yangilash	Aktivlar, majburiyatlar, daromad va xarajatlar to'g'risidagi ma'lumotlarni yangilash va moslashtirish	— Mavjud ma'lumotlarni chuqur tahlil qilish; — IFRS talablariga muvofiqlikni ta'minlash
5. Monitoring va baholash	Yangi tizimning samaradorligini muntazam monitoring qilish va baholash	— Monitoring mexanizmlarini ishlab chiqish; — Olingan natijalarni tizimli baholash

Quyidagi 2-jadvalda "O'zbekiston Temir Yo'llari" aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga transformatsiya qilish jarayonini tahlil qilish davomida aniqlangan asosiy masalalar hamda ularni bartaraf etish bo'yicha taklif etilayotgan yechimlar umumlashtirilgan holda keltirilgan (2-jadval).

2-jadval. Muammolar va ularning yechimlari

Muammo	Ta'rif	Yechimlar
1. Kadrlar malakasi	Xodimlarning xalqaro standartlar bo'yicha bilim va amaliy tajribasini yanada rivojlantirish zarurati	— Trening va ta'lim dasturlarini ishlab chiqish; — Yuqori malakali mutaxassislarni jalb etish
2. Texnologik talablar	Yangi texnologiyalar va dasturiy ta'minotlarni joriy etish zarurati	— Zamonaviy texnologiyalarni bosqichma-bosqich joriy etish; — Hisobot jarayonlarini avtomatlashtirishni ta'minlash
3. Hisobot formatidagi o'zgarishlar	Hisobot formatlari va ularning tarkibida amalga oshiriladigan o'zgarishlar	— Hisobot formatlarini yangi talablar asosida qayta ishlab chiqish; — O'zgarishlarga moslashuv mexanizmlarini joriy etish
4. Moliyaviy o'zgarishlar	Moliyaviy ma'lumotlar va baholash usullarini takomillashtirish zarurati	— Hisobot ma'lumotlarini yangilash; — Baholash metodologiyasini qayta ko'rib chiqish

3-jadvalda "O'zbekiston Temir Yo'llari" aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga transformatsiya qilish bo'yicha amaliyotdagi holatga mos yechimlar hamda ularni amalga oshirish rejalari tizimlashtirilgan holda keltiriladi (3-jadval).

3-jadval. Amaliyotdagi yechimlar

Muammo	Yechim	Amalga oshirish rejasi
1. Rejalashtirish	O'tish rejasini ishlab chiqish	— Rejani tayyorlash; — Vaqt jadvalini belgilash
2. Ta'lim va trening	Xodimlar uchun IFRS bo'yicha treninglar o'tkazish	— Trening dasturlarini ishlab chiqish; — Trening sessiyalarini tashkil etish
3. Tizimni moslashtirish	Hisobot tizimlarini yangilash va moslashtirish	— Yangi tizimni joriy etish; — Hisobot formatlarini yangilash
4. Ma'lumotlarni yangilash	Ma'lumotlarni IFRS talablariga muvofiq yangilash	— Ma'lumotlarni tahlil qilish; — IFRS talablariga moslashtirish
5. Monitoring va baholash	Yangi tizim samaradorligini baholash	— Monitoring mexanizmlarini joriy etish; — Natijalarni tizimli baholash

"O'zbekiston Temir Yo'llari" aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga transformatsiya qilish jarayoni izchil rejalashtirish, xodimlar salohiyatini oshirish, mos texnologik yechimlarni joriy etish hamda monitoring va baholash tizimini yo'lga qo'yishni talab etadi. Mazkur jarayon natijasida kompaniyaning xalqaro miqyosdagi raqobatbardoshligi mustahkamlanadi, moliyaviy axborotning shaffofligi

va solishtiriluvchanligi oshadi hamda xalqaro investitsiyalarni jalb etish imkoniyatlari kengayadi. Shu bilan birga, jadvallar orqali muammolar va yechimlarni tizimli ko'rsatish transformatsiya jarayonini boshqarish samaradorligini kuchaytiradi va amaliy qarorlar qabul qilishni yengillashtiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

“O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga transformatsiya qilish jarayoni mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar ishlari tahlili asosida kompaniyaning global miqyosdagi raqobatbardoshligini mustahkamlash hamda xalqaro investitsiya jozibadorligini oshirishga xizmat qilishi ilmiy jihatdan asoslandi. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlariga (IFRS) o'tish moliyaviy hisobotlarning shaffofligini ta'minlaydi, ularning solishtiriluvchanligini kuchaytiradi va moliyaviy samaradorlikni oshirish uchun ishonchli axborot bazasini yaratadi. Ushbu jarayonning izchil va samarali amalga oshirilishi puxta rejalashtirish, xodimlar salohiyatini oshirish, zamonaviy texnologik yechimlarni joriy etish hamda monitoring va baholash mexanizmlarini yo'lga qo'yishni talab etadi. Transformatsiya jarayonini bosqichma-bosqich rejalashtirish, xodimlarni IFRS bo'yicha muntazam tayyorlash, hisobot jarayonlarini avtomatlashtirish va zamonaviy axborot texnologiyalaridan keng foydalanish, shuningdek, yangi tizim samaradorligini doimiy ravishda monitoring qilish va natijalarga asoslangan holda zarur takomillashtirish choralarini ko'rish mazkur yo'nalishda muhim amaliy ahamiyatga ega. Mazkur xulosalar va takliflar “O‘zbekiston Temir Yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlarga muvaffaqiyatli transformatsiya qilish jarayonini amaliy jihatdan qo'llab-quvvatlaydi hamda kompaniyaning global miqyosda barqaror, shaffof va samarali faoliyat yuritishini ta'minlash uchun mustahkam ilmiy-amaliy asos yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Chen et al. *The Impact of IFRS Adoption on Financial Reporting Quality*. — 2022.
2. Smith. *International Investments and Financial Reporting Standards*. — 2021.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. 2022—2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida. — 2022-yil 28-yanvar, PF-60-son. — <https://www.lex.uz>
4. Brown. *Transparency and Investor Relations in the Age of IFRS*. — 2020.
5. Xajimuratov N. Sh. *Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari bo'yicha moliyaviy hisobotlarni tuzishning metodologik asoslari*. — “Servis” ilmiy-amaliy jurnali, № 3. — 2020.
6. <https://www.norma.uz>
7. <https://www.mf.uz>
8. <https://www.lex.uz>
9. <https://www.cbu.uz>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100